

Sammanställning Valenkät 2014

Sammanställning av de politiska partiernas svar, på Naturskyddsföreningen i Göteborgs valenkät, inför kommunalvalet 2014.

Miljö och natur påverkas i hög grad av politiska beslut. Det gäller även lokalt i Göteborgs Stad, där beslut i kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och olika nämnder påverkar hur Göteborg utvecklas och hur vi göteborgare påverkar den globala miljön.

En viktig uppgift för Naturskyddsföreningen i Göteborg är därför att bevaka vad som händer i den kommunala politiken och naturligtvis även att försöka påverka initiativ och beslut så att de blir bra för miljön och bidrar till ett grönare Göteborg. Därför har föreningen, liksom i samband med de senaste valen, genomfört en enkät där vi frågat partierna hur de under den kommande mandatperioden tänker agera när det gäller ett antal miljö- och naturvårdsfrågor.

Här redovisas alltså svaren på de frågor föreningen ställt inför valet 2014 och den kommande mandatperioden 2014-2018. Av de åtta partierna i fullmäktige har sju svarat. Sverigedemokraterna avstod att svara på enkäten, så deras svarsrutor har lämnats tomma. Förutom partierna i kommunfullmäktige har även Centern och Feministiskt initiativ svarat på enkäten. De flesta frågorna är formulerade som ja/nej-frågor men med möjlighet för partierna att kommentera och precisera sina ståndpunkter. Avslutningsvis har vi bitt partierna beskriva vilka miljö- och naturvårdsfrågor de anser viktigast.

Vi vill från föreningen tacka partierna för att de ställt upp och utförligt svarat på våra frågor och vi önskar partierna lycka till med att den kommande mandatperioden.

Med hopp om en politik som leder till ett renare och grönare Göteborg.

Naturskyddsföreningen i Göteborg, september 2014

För frågor kring sammanställningen kontakta Jörgen Wade via jorgen.wade@naturskyddsforeningen.se eller telefon: 0703-46 07 79.

1. En stor del av arbetspendlingen inom Göteborgsregionen görs med bil. För att åstadkomma en region med renare lokal miljö, mindre utsläpp av hälsoskadliga ämnen, en lägre klimatpåverkan och en rymligare stad med mindre behov av parkeringsytor, krävs en kraftig utbyggnad av kollektivtrafiken och cykel/gångtrafiken. En vision om hur kollektivtrafiken kan förbättras finns i programmet K2020.

K2020 är ett bra första steg, men även om programmet genomförs fullt ut beräknas biltrafiken ändå fortsätta att öka jämfört med idag och Göteborgsregionen kommer att ha en fortsatt lägre kollektivtrafikandel än jämförbara städer.

Är ert parti berett att genomföra ytterligare förbättringar av kollektivtrafiken, liknande de i K2020, för att öka konkurrenskraften gentemot bilresandet?

Parti	Ja	Nej	Avstår/ Oklart	Kommentar
S	Ja			Att åstadkomma ett hållbart resande är av yttersta vikt.
M	Ja			Kollektivtrafiken i Göteborg skall vara snabb, tillförlitlig och säker att använda. Först då blir den ett verkligt alternativ till bilen för ännu fler. Vi behöver snart bygga de första ytliga spårvägstunnlarna i centrala Göteborg för att lösa upp den långsamma trafiken i innerstaden och klara kapaciteten. K2020 har många bra delar men räcker inte. För att lösa trafikpropparna som uppstår i kollektivtrafiken vid rusningstiderna vill vi utreda möjligheterna för BRT-system (Bus Rapid Transport). BRT är högeffektiva bussbaserade transportsystem som omfattar exempelvis separata körfält, hög turtäthet och hög miljönytta. BRT kan ge en snabb kollektivtrafikutbyggnad innan kapaciteten kräver spårvagn. Genom den snabba elektrifiering av bussar som bland annat AB Volvo driver kan vi eliminera utsläpp av hälsoskadliga ämnen och snabbare nå miljömålet Frisk Luft. Vi vill även fortsätta utreda möjligheten till en eller flera linbanor i staden. Nya cykelprogrammet behöver byggas ut så snart som möjligt.
FP	Ja			Självklart. Samtidigt ska vi ge incitament för att gå över till el-bilar eller andra fordon som påverkar miljön mindre än idag eftersom vi tyvärr inte blir av med biltrafiken så lätt.
MP	Ja			Spårvagn till Backa och Norra älvstranden, pendlar till Askim och Hisingen, både norrut och mot Torslanda. Möjlighet att ta med cykel på spårvagnen, tåg. Göra cykelvägarna säkrare med färgade

				<p>cykelfält, fler cykelbanor, fler cykelparkeringar, en cykelväg mellan Drottningtorget och Brunnsparken. Lägre hastigheter för bilar i centrala Göteborg. Trafikljusreglering som gynnar kollektivtrafik, cyklister och gående i förhållande till bilismen där så är möjligt.</p> <p>MP avsätter mer pengar till investeringar i gång- och cykel än andra partier som vill bygga biltunnel vid Korsvägen och dyr överdäckning av E45</p>
V	Ja			<p>På sikt vill vi införa nolltaxa. Vänsterpartiet har i sin riksdagsbudget avsatt medel för att försöka med nolltaxa i två län.</p> <p>Vänsterpartiet röstade som enda parti emot K2020 just eftersom ambitionen var för låg. K2020 leder till fler bilar i Göteborg.</p>
KD	Ja			<p>Ansvar för kollektivtrafiken är överflyttat till Västra Götalandsregionen och därmed inte längre ett lika tydligt kommunalt ansvar. Men vi anser att man ska fortsätta inriktningen i det arbete som är utstakat inom ramen för K2020. Man ska ha klart för sig att Västlänken inte kommer vara klar till 2020. Det dröjer ytterligare ett litet tag innan vi kan avläsa dess effekter.</p> <p>En annan viktig fråga är kommunikation och påverkansarbete kopplat till K2020 och satsningar på en förbättrad kollektivtrafik. Människor har en inställning till kollektivtrafik och resande som handlar minst lika mycket om attityd och invanda rese-mönster, som kvaliteten på kollektivtrafiken. Vår strävan är att det skall vara attraktivt, enkelt och fördelaktigt att välja "rätt", dvs. miljövänligt också i sitt resande. Därför är arbetet med att förbättra kollektivtrafiken otroligt viktigt, men minst lika viktigt är också kommunikationen runt kollektivtrafikens möjligheter och erbjudande till pendlarna. Människor måste få kunskap om hur de kan lösa sitt vardagspussel genom att använda kollektivtrafik på ett smidigt och fördelaktigt sätt och erbjudandet måste matcha andra mindre miljövänliga lösningar</p>
SD				
Vägv	Ja			<p>Vägvalet vill satsa på åtgärder som ger snabb och effektiv effekt för göteborgarna, t ex alternativ till Västlänken som är billigare och genererar nytta långt tidigare.</p> <p>Vägvalet stöder inte alla satsningar i K2020. K2020</p>

				<p>är inte realistiskt i dess utformning och är redan försenat 5 år. Partiet vill satsa på kollektivtrafiken för att öka andelen resande. Med förbättrad kollektivtrafik kommer resandet att öka. Morötter istället för piskor!</p>
C	Ja			<p>Vi vill satsa mer resurser på kollektivtrafiken. Det handlar om bättre biljettsystem, fler valmöjligheter i antalet Västtrafikkort (vi vill ha ett mellanalternativ för de som reser ett par gånger i veckan). Det ska också vara bekvämt, pålitligt och snabbt att resa med kollektivtrafiken. Fler tåg ska utrustas med Wi-Fi och vid nya inköp ska bekvämlighet prioriteras. Vi behöver jobba mer med företräde i trafiken vid rödljus, smidigare flöden via bussfiler, bra bytespunkter och fler direktlinjer. Spårvägen behöver byggas ut på Hisingen (eller åtminstone snabba och smarta buss-system) och tågstopp i både Säve och Brunnsbo behöver komma till. Dessutom behöver järnvägen och sjöfarten prioriteras så att både personer och gods kan flytta över från vägarna dit.</p> <p>Jag kan fortsätta hur länge som helst... Men i takt att vi blir fler kommer antagligen det bli svårt att få biltrafiken att minska i absoluta tal. Däremot måste kollektivtrafiken ta betydande marknadsandelar från bilen. Den ska däremot inte konkurrera med gående och cykel.</p>
Fi	Ja			<p>Genom avgiftsfri kollektivtrafik. En avgiftsfri kollektivtrafik som finansieras med skattemedel genom subventionering från Göteborgs stad skulle innebära att resurser fördelas mer jämt mellan stadens invånare, eftersom skatten baseras på en persons inkomst.</p> <p>Genom tillgänglig kollektiv trafik. Dels eftersom kollektivtrafiken ska vara tillgänglig för alla. Dels eftersom det är mer klimatsmart att alla ges möjlighet att åka kollektivt, oavsett funktionsvariation.</p> <p>Avskaffa och minska antalet parkeringsplatser till förmån för cykelbanor och gånggator.</p> <p>Vi vill behålla trängeselavgifterna.</p>

2. Är ert parti berett att tillämpa en princip om att lättillgänglig kollektivtrafik alltid ska finnas på plats, senast vid inflyttning, för att godkänna detaljplaner för nybyggnation av bostäder, arbetsplatser eller affärer?

Parti	Ja	Nej	Avstår/ Oklart	Kommentar
S	Ja			I dagsläget arbetar vi med att all nyproduktion ska ha tillgång till kollektivtrafik som är tillgänglig och har ett riktmärke för detta.
M	Ja			Staden ska i första hand bygga kollektivtrafiknära. För att ha en rimlig chans att möta bostadsbehoven, behöver vi använda en större del av översiktsplanens möjligheter till bostadsproduktion. Innan volymen ger underlag för lokal bussdragning kan kollektivtrafiken få lösas med pendelparkering och bra cykel- och gångbanor. Nyinflyttade skall inte behöva ta bilen till jobbet. Göteborg behöver många fler lägenheter, men också fler småhus. Varje år flyttar netto många barnfamiljer från Göteborg till grannkommunerna, främst p.g.a. rödgrönt stopp för nya småhus i Göteborg. Upp till 70 % av dessa använder sedan bilen till och från Göteborg.
FP	Ja			
MP	Ja			Det var vi som etablerade detta tankesätt i Göteborg för ca 10 år sedan. Vi har sagt max 500 meter till kollektivtrafik vid etablering av lite mer omfattande bebyggelse. Då detaljplaner omfattar väldigt få bostäder är det dock inte alltid rimligt att ställa dessa krav.
V	Ja			
KD		Nej		Ansvaret för kollektivtrafiken är överflyttat till Västra Götalandsregionen och därmed inte längre ett lika tydligt kommunalt ansvar. Göteborg får inte hamna i ett moment ²² där vi inte släpper fram byggnation med hänvisning till att det saknas kollektivtrafik samtidigt som trafikplanerarna säger nej till nya linjer med hänvisning till att det saknas boendeunderlag. Med en sådan princip ökar vi incitamenten att bygga i grannkommuner vilket kan leda till ett ökat resandebehov som i sin tur ökar miljöbelastningen. Vi måste se utvecklingen i ett större sammanhang.
SD				
Vägv	Ja			Vägvalet vill att ansvaret för kollektivtrafiken inom kommunen återgår till Göteborgs Stad. Det skulle

				säkerställa att kollektivtrafiken byggs ut enligt stadens behov och att kollektivtrafik säkras till nya bostäder och arbetsplatser.
C		Nej		<p>Eftersom kollektivtrafiken är regional och byggandet kommunalt blir det omständligt och egentligen helt omöjligt att ställa de kraven. Då kan en politisk majoritet i regionen ha vetorätt mot byggande i Göteborg. Eller Göteborg kan skapa stora merkostnader för regionen. Det blir varken demokratiskt eller rättssäkert.</p> <p>Däremot vill vi gärna se att man samarbetar mer kring de här frågorna. Så man bygger dit det är enkelt att dra kollektivtrafik eller ännu hellre där det redan finns. En samsyn och samplanering är viktig för att undvika bilbundenhet vid inflyttning. Bygger man dessutom högt och tätt blir det bättre underlag för kollektivtrafik i både gamla och nya stråk, vilket underlättar för planeringen.</p>
Fi	Ja			

3. Under 2013 infördes trängselskatt i Göteborg. Trängselskatten har inneburit minskad trafik under de tider då skatten tas ut, och intäkterna ska bidra till finansiering av infrastruktur. På valdagen kommer det att hållas en rådgivande folkomröstning om trängselskattens fortsättning.

Anser ert parti att införandet av trängselskatten bidragit till bättre miljö i form av bland annat minskade utsläpp av hälsofarliga ämnen som kväveoxider, partiklar och minskade utsläpp av klimatpåverkande koldioxid, samt minskat buller?

Parti	Ja	Nej	Avstår/ Oklart	Kommentar
S	Ja			Vi ser att införandet av trängselskatt har inneburit minskad trängsel och bättre luftkvalitet etc.
M	Ja			Positiva miljöeffekter har uppmätts på flera platser i staden, men vi har också ökade utsläpp t ex vid Nordstan. Motsvarande gäller för buller. Men miljön har överlag blivit bättre. Och utsläppen av koldioxid har minskat. För att nå målet Frisk Luft krävs många ytterligare investeringar, t ex snabbare kollektivtrafik enligt ovan, elektrifiering av buss- och bilpark samt stor satsning på cykel där andelen av resandet går att öka betydligt.
FP	Ja			
MP	Ja			Samt färre bilar och kortare köer.
V	Ja			
KD	Ja			
SD				
Vägv		Nej		Trafiken har minskat något under rusningstrafik genom betalstationerna, samtidigt har trafiken ökat på mindre trafikleder och lokala gator där buller och föroreningar ökat. En annan effekt har blivit att trafiken fördelats över dygnet. Det är tveksamt om den totala mängden utsläpp har minskat i och med trängselskattens införande. För övrigt minskade trafiken i Göteborg under flertalet år redan innan införandet av trängselskatten.
C	Ja			Det är en viktig miljöåtgärd som påverkar människors hälsa och välbefinnande. Många liv kan sparas om luftkvaliteten förbättras!
Fi	Ja			Det är fakta att det har givit dessa positiva effekter, ingen åsikt☺!

4. Anser ert parti att trängselskatt fortsatt ska tas ut i Göteborg efter 2014, motsvarande ett JA i folkomröstningen?

Parti	Ja	Nej	Avstår/ Oklart	Kommentar
S	Ja			
M	Ja			Vi har accepterat trängselskatten i Göteborg för att finansiera det Västsvenska paketet. Nu skall göteborgarna få säga sitt i en folkomröstning, där vi arbetar för ett Ja till fortsatt trängselskatt.
FP	Ja			
MP	Ja			
V	Ja			Vänsterpartiet är det parti som först drev förslaget om trängselskatt.
KD	Ja			Trängselskatten är en del i det Västsvenska paketet. Vi har ställt oss bakom paketet och därmed även trängselskatten
SD				
Vägv		Nej		Göteborgarna kommer att folkomrösta om trängselskattens vara eller inte vara. Vägvalet kommer att respektera medborgarnas vilja i folkomröstningen. Om det blir ett NEJ till trängselskatt ska den tas bort, om det blir ett JA kommer Vägvalet inte att driva frågan om att ta bort trängselskatten längre. Inget annat parti har svarat på frågan om de kommer att respektera resultatet i folkomröstningen.
C	Ja			Det Västsvenska paketet är en viktig infrastruktursatsning som är helt nödvändig för att möta Göteborgsregionens framtida utmaningar. Ingen har presenterat en lösning utan trängselskatt som klarar att möta behoven av både minskad miljöpåverkan, finansiering av infrastruktur och bättre framkomlighet.
Fi	Ja			

5. Inom Göteborgs stad finns ett flertal styrdokument och åtaganden med syfte att minska utsläppen av klimatpåverkande gaser, bland annat i miljö kvalitetsmålet "Begränsad klimatpåverkan" och i andra styrdokument som "Klimatstrategiskt program" och "Borgmästaravtalet". De olika dokumenten innehåller mål om minskningar av utsläpp av växthusgaser till olika nivåer och med olika tidshorisonter. Måläret närmast i tiden är 2020 - bara två år efter utgången av kommande mandatperiod. Beslut under den kommande mandatperioden kommer därför vara avgörande för om målet kommer uppnås. "Borgmästaravtalet" anger att koldioxidutsläppen ska minska med minst 21 % jämfört med 1990, medan det lokala miljömålet anger en minskning med 30 %. För att komma ner till 30 % minskning till 2020 bör utsläppen 2018 ha minskat med 25 %. Detta för att vi ska ha en rimlig chans att nå 2020-målet.

a) Kommer ert parti att verka för att ytterligare åtgärder vidtas så att det blir möjligt att till 2018, jämfört med 1990 års nivå, reducera utsläppen av växthusgaser med 25 %?

Parti	Ja	Nej	Avstår/ Oklart
S	Ja		
M	Ja		
FP	Ja		
MP	Ja		
V	Ja		
KD			X
SD			
Vägv		Nej	
C	Ja		
Fi	Ja		

b) Det klimatstrategiska programmet har som mål att från 2014 till 2035 minska Göteborgsbaserade utsläpp från 5,4 ton till 2 ton per person och år och konsumtionsbaserade utsläpp från ca 8 ton till 3,5 ton per person och år. Det innebär i båda fallen en linjär minskning på ca 2 % per år. Kommer ert parti föreslå en komplettering av långtidsmålen med ett mål om minst 2 % årlig minskning av de aktuella utsläppen och föreslå åtgärder som leder till detta under mandatperioden?

Parti	Ja	Nej	Avstår/ Oklart
S			X
M	Ja		
FP	Ja		
MP	Ja		
V		Nej	
KD			X
SD			
Vägv			X
C	Ja		
Fi	Ja		

Parti	Kommentar
S	Vi har redan i vår budget höjt minskningsmålet till 40 %.
M	Det klimatstrategiska programmet är inte antaget ännu. Några av åtgärdsförslagen är ineffektiva i klimatarbetet. Vi har i vårt handlingsprogram för ett hållbart Göteborg flera skarpa förslag för att snabbare nå miljömålen. Särskilt fokus har lagts på miljömålet Frisk Luft, vars åtgärder också leder till snabbare minskning av växthusgaser. Målet bör vara linjärt för tydlighetens skull, även om viktiga åtgärder och investeringar tar längre tid. Men det gör att den beräknade klimatnyttan av nya åtgärder också får inkludera ej uppfyllda delmål.
FP	Ska vi lyckas nå målen måste det finnas en årlig målsättning. Idag skjuts åtgärderna på framtiden. Det krävs tydliga ekonomiska incitament för att skapa en omställning. Idag görs det alldeles för lite för att skapa hållbara ekonomiska styrmedel. De största problemen är vårt uppvärmningssystem för fastigheter och drivmedel för transporter som är mycket fossilberoende.
MP	a) Partiet har dock inte tagit ställning till nivån 2018, men vi har höjt ambitionen till 2020 så det ska vara en minskning med 40 % jämfört med 1990 års nivå. Utifrån detta är det i min tolkning självklart att vi måste vidta ytterligare åtgärder ifall vi inte nått 25 % till 2018. b) Förslaget ligger i linje med den politik vi för även om vi inte tagit ställning till just den formulering som ni framför. Man bör dock beakta att vissa stora åtgärder som vi vill genomföra ger stora effekter vissa år, tex. trängselskatt, en havsbaserad vindkraftspark, Västlänken mm.
V	Vänsterpartiet har föreslagit en koldioxidbudget för stadens egen verksamheter. Detta röstades ner av de andra partierna. Vi tycker att det är märkligt att det bara är pengar som anses viktiga nog att kvantifiera. Däremot är det tveksamt om det behövs årliga mål för de mål som berör hela Göteborgssamhället. Målen följs upp varje år i miljörapporten och där kan vi följa utvecklingen.

	Göteborg behöver inte fler mål utan fler åtgärder och investeringar för att klara de uppsatta målen.
KD	Vi är inte färdiga med vår interna process om detta och kan därför inte lova eller säga nej.
SD	
Vägv	Förstår inte fråga b. Innebär inte nuvarande mål en minskning med 2 % (enligt texten)? Varför behövs en komplettering av långtidsmålen? Det är av största vikt att medborgarna är med på dessa förslag som egentligen inte inryms inom det kommunala uppdraget. Vi föreslår att ni läser Vägvalets yrkande gällande klimatstrategin här: http://www.vagvaletgbg.se/wp-content/uploads/2014/03/Yrkande-klimatstrategiska-programmet.pdf
C	Självklart ska vi nå målen för 2020! Vi har en lång rad åtgärder för att förbättra möjligheterna på det området. När det gäller de årliga utsläppsminskningarna på 2 % kommer vi arbeta för stadiga minskningar, även om olika åtgärder får olika snabb effekt. Det är viktigt att ha en målbild att jobba utifrån för att hela tiden bli sporrade att förbättra sig.
Fi	

6. Vår livsmedelskonsumtion är en av de faktorer som har stor inverkan på de utsläpp av växthusgaser som människan orsakar. Genom att välja "klimatsnåla" livsmedel kan utsläppen av växthusgaser reduceras betydligt. Generellt sett orsakar produktionen av vegetariska livsmedel mycket mindre utsläpp av växthusgaser än produktion av animaliska livsmedel. Göteborg använder sig av begreppet miljömåltider, som innebär att maten både ska vara klimatsnål och ekologisk. 2013 var 27,1 procent av alla måltider i stadsdelarna miljömåltider. Målet för 2014 är 50 %, men det kommer inte att uppnås.

Kommer ert parti att verka för att andelen miljömåltider som serveras inom kommunen uppgår till 75 % 2018?

Parti	Ja	Nej	Avstår/ Oklart	Kommentar
S			X	Vi har i vår budget ett fortsatt mål på 50 % för 2015. Prioriterat är att nå det målet.
M	Ja			Vi vill premiera mer av ekologisk och giffri mat och det står högt på vår agenda. Framförallt ska skolor och äldreboenden prioriteras. Men begreppet klimatsnål får inte ske genom försämrad nutrition för äldre eller till priset av hungriga barn i skolan och förskolan. Att äta måste få vara gott, nyttigt och roligt. Vi vill också utöka mätningar/kontroll av livsmedel för att säkra att den mat vi köper in de facto är giffri. Vi vill premiera ekologisk och klimatsnål mat, dock kommer vi inte tvinga någon till endast vegetarisk kost.
FP	Ja			Det borde inte vara omöjligt att bara servera miljöriktiga måltider i Göteborgs stads verksamheter men det krävs samarbeten med livsmedelsproducenter och ökade resurser för att nå målet. Fortbildning av personalen kostar och livsmedlen är dyrare därför är det dumt att tror att budgeten inte behöver utökas för att målet ska nås.
MP	Ja			Det troliga är att vi i nästa steg kommer att sikta på 100 %, detta är visionen. Men som ni skriver så är utmaningen nu att få verkligheten att stämma bättre överens med de mål som redan finns snarare än att ändra målformuleringar som vi än mindre uppnår. Mål ska helst inte ligga för långt från verkligheten, men visioner kan göra det.
V	Ja			

KD		Nej		Grundförutsättningen är att den mat som staden serverar i sina verksamheter ska vara god, tilltalande, näringsriktig, närproducerad och närtillagad. Att äta är också viktigt ur ett socialt perspektiv som behöver uppvärderas. Vi ser helst att miljön kring måltiderna i stadens verksamhet kan utvecklas på ett positivt sätt. Därtill vill vi att andelen miljömåltider som serveras i staden ska öka men vi vill inte låsa oss på en procentsiffra vid en viss tidpunkt.
SD				
Vägv		Nej		Kommunen bör hålla sig till vad som ingår i deras uppdrag. Och det är inte att ta beslut om vad invånarna ska äta. Att det som levereras uppfyller miljökraven är något helt annat. Om konsekvensen av användandet av miljömåltider, som oftast är dyrare än vanliga måltider, innebär att dagis och skolor måste dra ner på serveringen av frukt och kött till barn och ungdom måste miljömåltider ifrågasättas. Är det verkligen på det bästa sättet att minska vår miljöpåverkan? Vägvalet uppmuntrar till att andelen miljömåltider ska öka i kommunen, men vill inte sätta ett mål i procent. Det är många faktorer som spelar in, inte minst kostnaden.
C	Ja			En miljömåltid är säsonganpassad, rik på grönsaker och baljväxter och baserad på miljömärkta råvaror. Den tar dessutom hänsyn till matsvinnet. För Centerpartiet är detta en självklarhet i ALLA måltider. Vi skulle dessutom vilja komplettera miljömåltiderna med en strävan efter att upphandla närproducerat/närodlat för att ytterligare minska miljöpåverkan samt säkerställa bra djurskyddsregler.
Fi	Ja			

7. En annan sektor med stor energianvändning är våra bostäder. Statusen på de byggnationer och renoveringar som görs idag kommer att påverka energianvändningen för lång tid framöver. Göteborgs Stad har tagit fram ett ambitiöst program, "Miljöanpassat byggande", som bland annat säger att alla som vill bygga bostäder på mark som kommunen äger måste bygga så att energiförbrukningen begränsas till 60 kWh per kvadratmeter och år.

a) Kommer ert parti att kräva en strikt tillämpning av denna regel vid byggande i kommunal regi och ställa det som villkor för att upplåta/överlåta kommunal mark till annan exploatör?

Parti	Ja	Nej	Avstår/ Oklart
S	Ja		
M	Ja		
FP	Ja		
MP	Ja		
V	Ja		
KD		Nej	
SD			
Vägv		Nej	
C	Ja		
Fi	Ja		

b) Kommer ert parti att verka för att minst hälften av alla byggnader som byggs i kommunal regi byggs som passivhus?

Parti	Ja	Nej	Avstår/ Oklart
S			X
M	Ja		
FP	Ja		
MP	Ja		
V	Ja		
KD		Nej	
SD			
Vägv		Nej	
C		Nej	
Fi	Ja		

c) Kommer ert parti att verka för att omfattande renoveringar av byggnader som ägs av kommunala bolag genomförs, så att man når en energiförbrukning på högst 60 kWh/m³ per år för minst 75 % av den renoverade ytan?

Parti	Ja	Nej	Avstår/ Oklart
S	Ja		
M		Nej	
FP	Ja		
MP	Ja		
V		Nej	
KD			X
SD			
Vägv	Ja		
C	Ja		
Fi	Ja		

Parti	Kommentar
S	
M	<p>I Göteborg är i princip hela allmännyttan ansluten till fjärrvärme. Under stora delar av året har vi överskott på fjärrvärme, d.v.s. spillvärme släpps ut i älven istället för att användas. Energieffektiviseringar vid renoveringar måste därför sättas i detta perspektiv, för att få tillräcklig miljönytta givet investering. Vidare blir det naturligtvis svårt att motivera stora hyreshöjningar för omfattande energirenoveringar med låg klimatnytta. Varje enskild fastighet måste ses för sig för optimal åtgärd givet miljönytta och kostnad. Hyresgästföreningen är här en viktig part för kommunen.</p>
FP	<p>Vi har ambitionen att nya fastigheter ska ha mycket hög energiprestanda för att minska risken för ökade kostnader i framtiden.</p>
MP	<p>Med viss tvekan ett Ja på fråga c)</p> <p>I vissa fall så är kraven redan idag skarpare än de 60 kWh/m² som ni anför. Det finns ett par aspekter som bör lyftas in och det är livscykelanalysen för en bostad. Ifall det blir för energikrävande att renovera med så god energistandard så är det inte heller rimligt att man gör det. Man får inte vara för kategorisk. Det andra är boendekostnaden. Genomförs renoveringar som medför att ingen har råd att bo i husen så är renoveringen meningslös.</p> <p>Ifall man klarar dessa två kriterier så har vi inga problem med att svara ja på alla tre frågor.</p> <p>Miljöpartiet har drivit igenom uppföljning av målen (som tidigare inte gjorts) den här mandatperioden och även förberett en skärpning av kraven. Tyvärr</p>

	<p>har det arbetet sinkats av regeringens försök att förbjuda kommuner att ställa miljökrav. På riksnivå driver Miljöpartiet att ROT-avdragen ska riktas mot energieffektivisering och att de även ska gälla hyresfastigheter.</p>
V	<p>Vi försöker få till bra energilösningar vid alla renoveringar och eftersom alla renoveringar är unika är det svårt att ange en siffra på en andel av ytan. De tekniska förutsättningarna för varje byggnad och dialogen med hyresgästerna måste beaktas. Vänsterpartiet motsatte sig den nya hyreslagstiftningen och har avsatt pengar i förslaget till statsbudget för att kunna subventionera renoveringen av miljonprogrammet om det samtidigt genomförs minskning av energiförbrukningen.</p>
KD	<p>Kommentar A Det är viktigt att pressa tillbaka byggprisindex. Byggekostnaderna i Sverige är mycket högre än i andra länder. Den utvecklingen behöver brytas. Ett sådant sätt kan vara att byggnormer och standardkrav harmoniseras över landet. Vi välkomnar de statliga initiativen inom detta område eftersom det kan bidra till att öka byggandet, pressa byggkostnaderna samt generera en bättre miljö i och kring byggandet, sett till hela landet. Kommentar B Passivhus är ett bra sätt att bygga. Det finns ingen anledning att tränga ut andra bra koncept i miljösmart byggande. Kommentar C Vi har ambitionen att pressa ned en fastighets energiförbrukning om man ändå måste göra stora ingrepp i en fastighet. Men man måste väga insatser mot vad hyresgästerna klarar av att bära i ökade hyreskostnader. Självklart måste minskade energikostnader vägas in i kalkylerna för att det ska ge en rättvisande bild. Det bör det ligga i fastighetsägarens intresse att få ner en fastighets energiförbrukning i samband med renoveringar.</p>
SD	
Vägv	<p>Det byggs för få nya lägenheter i Göteborg, och de som byggs är väldigt dyra. Göteborg ska inte sätta egna krav på nya bostäder som fördyrar byggandet.</p>
C	<p>A) Den frågan är lite felställd, eftersom riksdagen nu fattat beslut om att det inte ska gå att ställa kommunala särkrav i upphandlingen. Det gäller från 1/1 2015 om jag minns rätt. Däremot kommer Boverket också att skärpa sina riktlinjer, så särkraven ska förhoppningsvis inte bli nödvändiga, vilket har varit ett krav från oss i C i förhandlingarna. B) Vi vill gå så långt som är möjligt och samhällsekonomiskt försvarbart i allt byggande, men att binda sig vid att hälften ska vara passivhus är ett steg för mycket. Om alla hus blir energisnålare kan det ju vara mer ekonomiskt och miljömässigt riktigt än om hälften inte blir det och hälften blir passivhus. C) Det är en utmärkt målsättning där det är tekniskt möjligt!</p>
Fi	

8. Rya naturgaseldade kraftvärmeverk genererar ca 20 % av fjärrvärmerna i Göteborg och står för ca 10 % av Göteborgs utsläpp av koldioxid. Satsningen på framställningen av biomassabaserad gas i GoBiGas startades med målsättningen att ersätta naturgasen i Rya kraftvärmeverk. Men sen starten har även annan användning av gasen från GoBiGas, som till exempel fordonsbränsle, börjat diskuteras.

Frågan om fossilfri fjärrvärme avser främst Rya eftersom kraftvärmeverket står för merparten av den fossila fjärrvärmeproduktionen.

a) Kommer ert parti föreslå att Göteborg Energi får i uppdrag att inleda en utfasning av värme från fossila bränslen i Göteborgs fjärrvärmesystem (med undantag från spillvärme från industri och avfallsförbränning) med mål att fjärrvärmerna i Göteborg ska vara i stort sett fossilbränslefri senast 2022?

Parti	Ja	Nej	Avstår/ Oklart	Kommentar
S			X	
M	Ja			Om GoBiGas anläggning kommer i drift och fungerar, ser vi helst att den ersätter fossil naturgas i Rya. Produktionen räcker dock inte långt. Om efterfrågan på fjärrvärme kvarstår (alternativt spillvärmerna minskar) är vi positiva till ett nytt Biokraftvärmeverk, dock med mycket starka utsläppsrestriktioner.
FP	Ja			Om det är möjligt att till 2022 ersätta all fossil energi i form av platsopor och naturgas är svårt att överblicka. Innan vi kan låsa oss för ett sådant mål måste vi utreda kostnaderna och om det är tekniskt möjligt.
MP	Ja			Ja, kan mycket väl ske. Men vi måste hålla isär begreppen här. Värmen från Rya är spillvärme, i lika hög grad som värmen från raffinaderierna och i än högre grad än sopförbränningen i Sävenäs. Verket syftar till att producera el och gör så med mycket hög verkningsgrad, nästan dubbelt så hög som Sävenäs. MP vill att Rya ska drivas med biobränsle, att så inte sker beror på att regeringen inte ger de ekonomiska förutsättningarna som behövs. Dagens skatter och regler gör att GoBiGas gasen ger bättre ekonomiskt utfall ifall den används till fordonsgas. Detta bakbinder MP i Göteborg och försvårar utvecklingen av fossilfria bränslen.
V	Ja			
KD		Nej		
SD				
Vägv			Nej	GoBiGas är ett totalt misslyckat projekt som kostat

				<p>alldeles för mycket och bör läggas ned. Kommunen ska inte ägna sig åt riskfyllda projekt på skattebetalarnas bekostnad.</p> <p>Läs vår inställning här: http://www.mynewsdesk.com/se/vagvalet/pressreleases/vaegvalet-yrkar-avslag-till-fortsattning-av-projektet-gobigas-742332</p>
C	Ja			
Fi	Ja			

b) Om svaret ovan är JA hur ska Rya naturgaseldade kraftvärmeverk ersättas?

Parti	Kommentar
S	
M	Biokraftvärmeverk med mycket starka utsläppsrestriktioner enligt ovan.
FP	Bränslet ska ersättas i den utsträckning som det är möjligt med biogas men själva verket behöver inte ersättas.
MP	
V	Rya kraftvärmeverk skall drivas av förnyelsebar metan. Det var därför det byggdes och det är därför vi bygger röttningsanläggningar och förgasningsanläggningar för skogsråvara som GoBiGas. Vänsterpartiet var det enda partiet som motsatte sig försäljningen av FordonsGas bland annat för att kunna styra hur den förnyelsebara metanen skall användas.
KD	GoBiGas är ett pilotprojekt kring förgasning av skogsråvara. Samtidigt har vi ett undermåligt system för insamlande av matavfall i Göteborg, vilket är en enorm resurs i rötning för framställning av biogas. Vi bör börja i den änden också, för att skapa så stor volym konkurrenskraftig biogas som möjligt. Då behövs bättre insamling av matavfall (och annat avfall) och bra samarbeten för att röta detta till användbar biogas.
SD	
Vägv	
C	
Fi	<p>Vi vill att Göteborgs stad investerar i ny teknik, exempelvis för solenergi.</p> <p>Genom Göteborg energi vill vi att Göteborgs stad ska göra det ekonomiskt möjligt att investera i småskaliga och förnyelsebara energisystem.</p> <p>Genom att byggnader för exempelvis boende byggs så att de är energieffektiva, på så vis går mindre energi åt.</p> <p>Vindkraftverk är en bra energikälla, särskilt i en blåsig stad som Göteborg. Exempelvis i hamninloppet.</p>

9. Länsstyrelsen tog 2004 i samråd med kommunerna fram ett program för skydd av tätortsnära natur. Enligt detta program ska 12 naturreservat som helt eller delvis ligger i Göteborgs kommun bildas eller utökas. Fem av dem ska inrättas som kommunala reservat där kommunen beslutar (övriga ska beslutats av länsstyrelsen). Enligt programmets tidsplan skulle alla reservat vara inrättade senast 2010, men fortfarande 2014 är det bara några av dem som blivit verklighet. Av de fem nya kommunala reservat som ingår i programmet blev Välen klart 2014, medan Amundön & Billdals skärgård, Torslandaviken, Hisingsparken och Lärjeåns dalgång återstår.

Kommer ert parti att verka för att beslut om inrättande av dessa fyra reservat ska fattas under den kommande mandatperioden och att berörda kommunala förvaltningar får tillräckliga resurser för att slutföra arbetet med utarbetande av reservatsbestämmelser och skötselplaner i tid?

a) Amundön och Billdals skärgård

Parti	Ja	Nej	Avstår/ Oklart
S	Ja		
M	Ja		
FP	Ja		
MP	Ja		
V	Ja		
KD	Ja		
SD			
Vägv			X
C	Ja		
Fi	Ja		

b) Torslandaviken

Parti	Ja	Nej	Avstår/ Oklart
S	Ja		
M	Ja		
FP	Ja		
MP	Ja		
V	Ja		
KD			X
SD			
Vägv			X
C	Ja		
Fi	Ja		

c) Hisingsparken

Parti	Ja	Nej	Avstår/ Oklart
S	Ja		
M	Ja		
FP	Ja		
MP	Ja		
V	Ja		
KD			X
SD			
Vägv			X
C	Ja		
Fi	Ja		

d) Lärjeåns dalgång (utan avbrott för nya vägkorridorer)

Parti	Ja	Nej	Avstår/ Oklart
S	Ja		
M	Ja		
FP	Ja		
MP	Ja		
V	Ja		
KD			X
SD			
Vägv			X
C	Ja		
Fi	Ja		

Parti	Kommentar
S	Vi har tillskjutit medel i budgeten för att arbeta med de här frågorna.
M	Är viktigt att få reservaten på plats. Men det är också viktigt att börja bygga ekodukter för att knyta ihop grönstråken i Göteborg, vilket vi driver från moderat håll.
FP	
MP	9b) Torsviken är redan natura 2000 område skyddat enligt EU:s lagstiftning. Vi vill se till att kommunen agerar därefter.
V	
KD	Vi är inte färdiga med vår interna process i dessa frågor. Men, kustmiljön och vattenfrågorna är viktiga för oss. Och ambitionen är att bevara den biologiska mångfalden och samtidigt utveckla möjligheterna till ett levande skärgårds- och fritidsliv.
SD	
Vägv	Vi har inte tillräckligt med information för att yttra oss i frågan
C	Vi har ju generellt sett varit positiva till olika reservatsbildningar. Givetvis behöver man titta på hur dessa ska samspela med övriga intressen för att skapa långsiktigt hållbara reservat och rekreationsområden. Vi vill ju dessutom ha en nationalstadspark i Slottsskogen/Botaniska/Ånggårdsbergen för att öka skyddet.
Fi	

10. Rya skog är Göteborgs och dåvarande länets första naturreservat, men då reningsverket byggdes på 1950-talet upphävdes delar av reservatet. Under 1990-talet och 2000-talet har kväverening och fosforering kunnat byggas ut utan att ytterligare mark i Rya skog behövt tas i anspråk. Med andra ord finns det idag inget hinder i form av utbyggnadsbehov hos Ryaverket för att göra hela Rya skog till naturreservat igen.

Kommer ert parti att föreslå att hela Rya skog blir naturreservat under kommande mandatperiod?

Parti	Ja	Nej	Avstår/ Oklart	Kommentar
S			X	Vi har skrivit i budgeten att Rya skog ska skyddas.
M	Ja			Reningsverket invigdes 1972. Fortsatt utökad kapacitet utifrån ett växande Göteborg och ytterligare skärpta miljökrav klarar vi genom att satsa stort på dagvattenhantering, d.v.s. vi slipper leda stora mängder vatten genom systemet i onödan. Finns inget behov av att göra intrång i Rya skog.
FP			X	Känner inte till vilka planer Gryab har långsiktigt för om staden växer ytterligare. Rya skog är till stora delar en isolerad biotop.
MP	Ja			Vi har sagt att hela Rya skog ska skyddas från exploatering.
V			X	
KD			X	Vi är inte färdiga med vår interna process.
SD				
Vägv			X	Vi har inte tillräckligt med information för att yttra oss i frågan
C	Ja			Rya skog är unikt på många sätt. Både genom dess relativt centrala läge och dess rester av mycket gammal skog. Det finns gott om utrymme att utöka befintlig verksamhet på annan plats och därför bör reservatet återupprättas.
Fi	Ja			

11. Även om Göteborg är en storstadskommun finns en hel del jordbruksmark och en del av denna mark är också ägd av Göteborgs Stad. Marken är en viktig resurs för livsmedelsproduktion, rekreation, ett attraktivt landskap och biologisk mångfald. Om jordbruket dessutom bedrivs ekologiskt, exempelvis enligt KRAV:s kriterier, så säkerställs landskapets biologiska värden ytterligare, kemikalieanvändningen reduceras, djurhälsan befrämjas och regnskogsskövlingar för djurfoderproduktion kan undvikas.

a) Kommer ert parti verka för att arealen jordbruksmark i kommunen inte ska minska?

Parti	Ja	Nej	Avstår/ Oklart
S	Ja		
M		Nej	
FP	Ja		
MP	Ja		
V	Ja		
KD	Ja		
SD			
Vägv	Ja		
C	Ja		
Fi	Ja		

b) Kommer ert parti verka för att den jordbruksmark som kommunen äger ska brukas ekologiskt, genom att ställa krav på ekologisk brukning vid omförhandlingar av arrenden?

Parti	Ja	Nej	Avstår/ Oklart
S	Ja		
M	Ja		
FP			X
MP	Ja		
V	Ja		
KD		Nej	
SD			
Vägv	Ja		
C		Nej	
Fi	Ja		

Parti	Kommentar
S	Vi har identifierat jordbruksområden genom en jordbruksplan som har tagits fram. Däremot finns det inga direkta skyddsbestämmelser i den. Vidare har vi i vår budget betonat att vi ska främja ekologisk odling på stadens mark.
M	Göteborgs stad har genomfört en klassificering av kommunens jordbruksmark. Uttjänt mark med låg produktionsförmåga kan bli bostäder, parker och återbeskogad. Vidare vill vi behålla de reserverat för nya dragningar av kollektivtrafik som ligger i översiktsplanen. God jordbruksmark, däremot, är viktig att bevara av flera skäl: natur med öppna landskap, biologisk mångfald och lokal produktion. Göteborg är en växande stad och den samlade arealen jordbruksmark skulle idag räcka till att livsmedelsförsörja alla göteborgare 4-5 dagar om året. Övriga 360 dagar behöver vi samarbete utanför kommungränsen.
FP	I vissa fall kan vi ställa sådana krav. I andra fall så kan det innebära en betydligt lägre produktion på marken och då bidrar det istället till ökad skövling i andra delar av världen om vi inte ser till att den jordbruksmark vi har avkastar så bra som möjligt.
MP	MP vill inte bara skydda arealen utan också utveckla vad som odlas och hur markerna används. Vi driver på för mer ekologisk odling med mer mångfald och vi ligger bakom fastighetskontorets arbete med att ta fram en markstrategi för att gynna långsiktig utveckling av bland annat jordbruksmarken.
V	
KD	Vi är villiga att så långt det är möjligt verka för att jordbruksarealen i Göteborgsområdet inte minskar. Man måste se på problematiken ur ett något större perspektiv än att strikt stirra sig blind på kommungränsen. Vi ser positivt på ekologisk odling men är inte beredda att vid omförhandlingar kräva ekologisk odling för en jordbrukare som kanske varit aktiv på markerna under mycket lång tid. Självklart ska vi se positivt på en omställning till ekologisk odling men vi vill titta på andra incitament än tvång för att få fram mer ekologisk odling.
SD	
Vägv	

C	Flera av de matproducenter som finns i kommunen vill, men kan inte ställa om till ekologisk produktion. Det beror på att kommunen inte upplåter tillräckligt med mark. Det behövs ofta mer mark för att ha en buffert mot skador på grödorna och ändå kunna ha en livskraftig produktion. Problemet är alltså inte krav vid arrenden utan kommunens slapphet och ovilja. Att ställa sådana krav vid arrenden utan att kommunen skjuter till mark blir ett effektivt sätt att istället lägga ned all produktion.
Fi	

12. Göteborgs Stad har under 2014 infört en kemikalieplan där åtgärder för att göra den miljö barn vistas i fri från miljögifter. Många av åtgärderna som föreslås gäller inköp av nya varor och kemiska produkter. Som en hjälp till kommuner har Naturskyddsföreningen drivit projektet "Operation Giffria förskola" där det tagits fram handlingsplaner för giffria förskolor. Det innebär bland annat att PVC-produkter väljs bort (dockor, leklor, sladdar, förkläden är exempel på PVC-produkter), att gungor av gamla däck med höga halter av cancerframkallande högaromatiska oljor är olämpliga och att plast i kontakt med mat väljs bort. Handlingsplanerna i sin helhet finns på <http://www.naturskyddsforeningen.se/nyheter/giffria-forskolor-nu>.

Är ert parti villigt att även sanera barnens befintliga förskolemiljöer genom att följa Naturskyddsföreningens handlingsplaner för giffria förskolor?

Parti	Ja	Nej	Avstår/ Oklart	Kommentar
S	Ja			I vår budget betonas vikten av en giffria miljö och i synnerhet för barn.
M	Ja			Vi har i vårt handlingsprogram mycket hög prioritet för att säkerställa giffria miljöer för barn och ungdomar i Göteborg.
FP	Ja			
MP	Ja			Vår ambition är att få bort farliga ämnen för alla de som är beroende av kommunens verksamheter, inte bara förskolor och barn, utan alla brukare. Men barnen prioriteras givetvis mycket högt i utfasningsarbetet.
V	Ja			
KD	Ja			Uppväxten går inte i repris. Självklart ska inte barn (eller vuxna) behöva utsättas för gifter, särskilt inte i offentliga miljöer. Det är angeläget att dessa arbetas bort. Om det arbetet ska ske enligt

				Naturskyddsföreningens handlingsplan eller på något annat sätt vill vi inte låsa upp oss för.
SD				
Vägv	Ja			Vi har inte tillräckligt med information för att yttra oss i frågan.
C	Ja			Centerpartiet har ju varit ledande i arbetet med en giffri vardag och just barns miljöer är extra viktiga, eftersom de på många sätt är mer utsatta och har lägre motstånd mot gifter.
Fi	Ja			

ALLMÄNNA FRÅGOR:

13. Vilken är den viktigaste NATURVÅRDSFRÅGAN ni kommer att arbeta med under mandatperioden?

Parti	Svar
S	Biologisk mångfald och att bevara arter, djur och växtliv.
M	Bevara och utveckla det gröna Göteborg - som är hotat idag. Vi fick från moderat håll kämpa för att rädda t ex Sjöbergen. Framför allt börja bygga nödvändiga ekodukter för att säkerställa mångfalden och långsiktigheten.
FP	Den viktigaste frågan är att ta hand om förorenad mark genom att bl.a. bygga nya bostäder och samtidigt sanera marken. Den förorenade marken har stor påverkan på vattenmiljön och förutsättningarna för vattenlevande arter.
MP	Vid sidan av klimatfrågan som också på verkar grönfrågorna är vårt huvudfokus och att skydda stadens grön/blåområden och därmed värna den biologiska mångfalden. Vi avsätter pengar i budget för att genomföra miljöprogrammets punkter om till exempel mer betesmark etc.
V	Bevara värdefull mark Se till att kusten blir tillgänglig för alla. Flera miljömål nås inte om inte fler åtgärder sätts in. Vi arbetar för att miljömålen ska nås genom stadens miljöprogram.
KD	Kustmiljön och vattenfrågorna är viktiga för oss.
SD	
Vägv	Bevara Hakefjorden, det vill säga stoppa byggnation av vindkraft i Göteborgs skärgård.

C	Bevarandet av grönområden i centrala delar av Göteborg och planterandet av 1000 nya träd per år.
Fi	<p>Ett av alla problem är att mål som fastställs inte uppnås och att beslut inte efterlevs. Vi menar att det är viktigt att de beslut som tas i naturvårdande syften genomförs och att målen uppnås. Vi ser det som viktigt att miljöförvaltningen får mer resurser så att beslut kan följas upp och utvärderas för att på så vis uppnå målen.</p> <p>En viktig fråga är också att skjutövningarna i skärgården upphör, och att dem absolut inte utökas vilket är planen just nu. Vi ser det som högst problematiskt eftersom skjutövningarna får förödande konsekvenser för naturen då stora mängder bly och metaller hamnar i vattnet vilket skadar natur och djurliv. Skjutövningarna medför också ökat buller vilket skadar människor så väl som djur. Vi vill hellre se en vindkraftspark i hamninloppet än skjutökningar i skärgården.</p>

Vilken ambition har ni med arbetet?

Parti	Svar
S	Kartlägga arters utbredning. Främja goda livsmiljöer i planeringskede.
M	Att alla nödvändiga ekodukter inom Göteborgs stad skall vara utredda inom mandatperioden och två viktigaste skall vara under byggnation, helst färdiga men kan bli svårt om de kräver detaljplaneläggning.
FP	Vi önskar se ett blått och grönt stråk längs Göta Älv hela vägen upp till Bohus
MP	Inga hotade arter ska minska i antal, svaga populationer ska stärkas och vi ska klara vår målsättning med att minska klimatgaserna med 40 % till 2020. Detta innebär också att utsläppen till havet av bl.a. gödande ämnen ska minska ytterligare.
V	
KD	Ambitionen är att bevara den biologiska mångfalden och samtidigt utveckla möjligheterna till ett levande skärgårds- och fritidsliv.
SD	
Vägv	Att bevara vår vackra skärgård.
C	Byggnation i centrala Göteborg ska ske tätt och högt. Vi vill ha som ambition att inte en enda kvadratmeter nyttjat grönområde ska gå till spillo netto. Bygger man på ett ska ett annat upprättas. Vi vill dessutom skapa

	en grönare stad genom att plantera 1000 nya träd per år under mandatperioden.
Fi	<p>Vi vill med vår politik bevara naturen och det naturliga ekosystemet. Det är viktigt att miljömässiga och sociala vinster går före ekonomiska vinstintressen. Göteborg är en del av ett större sammanhang och vi vill med vår politik skapa ett hållbart system utifrån ett globalt perspektiv, då det som sker på lokal nivå på sikt påverkar hela jordens natur, djurliv och befolkning.</p> <p>Ambitionen är att naturen inte förstörs mer och att djurarter inte ska utrotas eller hotas av utrotning. Vi vill se en hållbar utveckling eftersom det är en förutsättning för välfärd och goda livsvillkor för alla.</p>

14. Vilken är den viktigaste MILJÖVÅRDSFRÅGAN ni kommer att arbeta med under mandatperioden?

Parti	Svar
S	Hållbara konsumtions- och resemönster. En grönplan för biologisk mångflad och för rekreation har antagits.
M	<p>Målet Frisk Luft kommer inte nås till 2020 med nuvarande åtgärder och stadens miljöprogram möter inte utmaningarna. Detta blir vår viktigaste miljövårdsfråga nästa mandatperiod. För att nå målet kommer vi bland annat storsatsa på elektrifiering inom transportsektorn. Vi vill att minst 50 procent av bilarna på Göteborgs gator år 2025 ska vara utsläppsfria. Exempelvis genom el- och bränslecellsfordon samt moderna hybrider. Med kraftiga stimulanser för miljöbilspartering har vi goda möjligheter att uppnå detta. De kostar mindre än den samhällsekonomiska miljö- och hälso nyttan vi når. Trots detta har de rödgröna sagt nej till våra förslag. Vi vill även fortsätta driva frågan att befria dessa fordon från trängselskatt. Förutom utsläppsfria bilar uppnår vi också minskat buller i staden. Vi vill även se enbart eldrivna bussar i Göteborgs stad senast år 2021. Då Göteborg är en viktig och stor hamnstad vill vi även se ytterligare utsläppskrav på fartyg vid hamn genom elanslutning eller rökgasrening. Bättre utsläppskontroll av hälsoskadliga ämnen från lokal energiproduktion och högre miljökrav på alla maskiner som användes av våra förvaltningar är andra åtgärder för en bättre luftkvalitet i Göteborg. Nya cykelprogrammet måste ges hög prioritet.</p>
FP	Att minska konsumtionsbaserade klimatpåverkan.
MP	Klimatfrågan och att luften i Göteborg ska bli bättre, i synnerhet vad gäller partiklar, NOx och cancerogena ämnen. Farliga kemikalier/produkter

	<p>ska fasa ut ur kommunens verksamhet. Vi vill satsa på förnybar energiproduktion, mer ekologisk och vegetarisk mat och att all upphandling sker enligt tydliga stränga miljökrav.</p>
V	<p>Öka resurshushållningen och se till att utsläppen blir hållbara och rättvisa.</p> <p>Miljöpolitik handlar som vi ser det mycket om fördelning och vi har ambitionen att synliggöra skillnader och arbeta för en omfördelning av resurser.</p> <p>Vi vill till exempel Göra speciella insatser riktade mot höginkomsttagare och män för att minska deras miljöbelastning.</p>
KD	<p>Klimatfrågorna är viktiga.</p>
SD	
Vägv	<p>Att genom morötter, inte piskor, ge boende i Västra Götaland att välja kollektivtrafik, cykel eller promenad istället för bil till jobb, skola och fritidsaktiviteter.</p> <p>Igen, läs vårt yrkande gällande klimatstrategin</p> <p>http://www.vagvaletgbg.se/wp-content/uploads/2014/03/Yrkande-klimatstrategiska-programmet.pdf</p> <p>Läs även vårt avsnitt gällande miljön i vår budget</p> <p>http://www.vagvaletgbg.se/budget-2015/</p>
C	<p>Bättre och mer återvinning/återanvändning/rötning genom fastighetsnära insamling</p>
Fi	<p>Vi utgår från en feministisk maktanalys där genusperspektivet är av central betydelse. Detta eftersom människor agerar och konsumerar olika utifrån kön, sett ur ett generellt perspektiv. Människor drabbas också olika, bland annat utifrån kön.</p> <p>Vi vill genom vår politik minska köttkonsumtionen inom offentlig verksamhet med mer än 50 % då den står för en stor del av utsläppen och miljöförstöringen. Vi vill också att samtliga måltider ska vara ekologiska inom offentlig sektor.</p> <p>Avgiftsfri kollektivtrafik gör kollektivtrafiken mer attraktiv och fler kan åka kollektivt när inte ekonomin begränsar ett deltagande i exempelvis samhällslivet . Vi ser det också som viktigt att cykelbanorna byggs ut och underhålls ordentligt, i stället för att satsa på bilvägar.</p> <p>Genom ökad och mer lättillgänglig källsortering vill vi få fler att källsortera och att det ska bli en naturlig del i vardagen för alla. Därför behöver stadens källsorteringssystem utvecklas.</p> <p>Energisnåla bostäder är en viktig fråga eftersom det är en långsiktig lösning samt eftersom Göteborg är i behov av fler bostäder.</p>

	Vi vill också genom utbildningar skapa kompetenshöjning i företag. Utbildning och kompetenshöjning ska tillhandahållas av kommunen. Utbildning ska ges från förskolan om hållbarhet och hur en gör klimatsmarta val samt hur de egna valen påverkar resten av planeten, detta anpassat utifrån åldern på eleverna.
--	--

Vilken ambition har ni med arbetet?

Parti	Svar
S	Tydliga politiska mål i budgeten om att resurshushållningen ska öka. Dessutom rejäla satsningar på kollektivtrafik.
M	Att nå målet Frisk luft till 2020
FP	Att vi når våra mål genom samarbeten med alla viktiga samhällsaktörer och tydliga ekonomiska drivkrafter för en omställning till en växande hållbar ekonomi i Göteborg.
MP	Ett giftfritt och hälsosamt Göteborg som tar sitt ansvar i klimatfrågan och föregår med gott exempel att det går att vara klimatsmart och samtidigt ha en god ekonomi och service
V	Göra speciella insatser riktade mot höginkomsttagare och män för att minska deras miljöbelastning.
KD	Arbetet med att fortsätta minska utsläppen av växthusgaser är viktigt. Göteborg kan bli ledande inom delar av denna forskning. Detta kan ge stora fördelar för staden.
SD	
Vägv	Om kollektivtrafiken och cykelinfrastrukturen görs bättre kommer medborgarna att själv välja det klimatsmarta alternativet. Detta är effektivare än att via avgifter, skatter och andra pålagor tvinga till ändrat beteende. Vi står inte bakom en uppfostringspolitik.
C	Att minska Göteborgarnas ekologiska fotavtryck, ge mer biogas till Rya Kraftvärmeverk och göra det enkelt, roligt och billigt att vara miljövän!

Fi	<p>Målet med vår miljöpolitik är en minskad bilism till förmån för andra mer miljövänliga färdssätt, minskad köttkonsumtion till förmån för mindre klimatpåverkande kost som är ekologisk samt ett energisystem som är 100 % förnybart. Genom insatser inom offentlig sektor är vår ambition att skapa en mer miljömedveten befolkning där alla ser sitt ansvar som en del i något större samt att Göteborg blir en rättvisemärkt stad. Genom ett normkritiskt förhållningssätt och genom undervisning om miljö och hållbarhet redan från grundskolan skapas förändring i varje persons konsumerande och agerande.</p>
----	--